

Riktlinjer för kursplaner inom utbildning på forskarnivå vid Södertörns högskola

Dokumenttyp	Riktlinjer
Beslutad av	Fakultetsnämnden
Beslutsdatum	2019-03-20
Diarienummer	1399-1.1.2-2019
Giltighetstid	2019-03-20 – tills vidare
Ersätter dokument	-
Ansvarig avdelning	Avdelningen för verksamhetsutveckling och myndighetsstöd
Beskrivning	Riktlinjer för kursplaner inom utbildning på forskarnivå.

En kurs inom utbildning på forskarnivå vid Södertörns högskola ska ha en fastställd kursplan. Den ska följa de riktlinjer som anges i detta dokument och vara utformad enligt den särskilda kursplanemall som tagits fram vid högskolan. Alla fastställda kursplaner ska finnas inlagda i högskolans utbildningsdatabas.

1. Allmänt

Högskoleförordningen (HF) föreskriver att det ska finnas en allmän studieplan för varje ämne som utbildning på forskarnivå anordnas i. I denna ska det huvudsakliga innehållet i utbildningen anges (HF 6 kap. 26-27 §). Själva kursinnehållet regleras däremot inte i HF, inte heller att det för varje kurs måste finnas en kursplan, som för grundnivå och avancerad nivå. Det finns dock flera goda anledningar att ställa samma formella krav på en kursplan på forskarutbildningsnivå som för en kurs på lägre nivå. En kursplan

- är ett juridiskt dokument som reglerar högskolans åtagande gentemot doktoranden
- är ett pedagogiskt dokument som preciserar kursens innehåll, både för lärare och doktorander
- gör det möjligt att dokumentera och överblicka innehållet i examen
- utgör ett underlag för beslut om tillgodoräknande av kurs inom forskarutbildningen.

Det är således viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt att kursplaner präglas av tydligt angivna mål och villkor.¹

Då kursplaner både har en juridisk och innehållsmässig betydelse, utgör de – tillsammans med de individuella och allmänna studieplanerna – de centrala dokumenten inom forskarutbildningen, både vad gäller styrning och kvalitetsuppföljning. Enligt högskolans kvalitetspolicy är fastställande av kursplaner en av de processer som utgör grund för högskolans systematiska kvalitetsarbete.²

En kursplan på forskarnivå bör i så hög grad som möjligt följa SUHF:s rekommendationer för kursplaner på grundnivå och avancerad nivå.³

2. Språk och översättning

I enlighet med högskolans språkpolicy (dnr 747/41/2011) ska samtliga kursplaner finnas på svenska. Kursplaner på forskarnivå ska även ha engelska översättningar, oavsett kursens undervisningsspråk.

Kursansvarig ansvarar för att en översättning av kursplanen görs. Efter fastställandet ansvarar handläggare vid avdelningen för myndighetsutveckling och myndighetsstöd för att kursplanen skickas till språkgranskare för granskning.

¹ Jmf. Riktlinjer för upprättande av kurs- och utbildningsplaner vid Södertörns högskola (dnr 493/40/2010)

² Kvalitetspolicy för Södertörns högskola (dnr 340/1.1.1/2016)

³ SUHF REK 2011:1: Rekommendationer om kursplaner, utbildningsplaner och betygssystem

3. Beredning och beslut

Ansvaret för beredning av kursplaner på forskarnivå ligger på respektive forskarutbildningsområdes styrgrupp, som lämnar förslag om kursplan till Fakultetsnämnden.⁴ Fakultetsnämnden har i sin tur delegerat till forsknings- och forskarutbildningsutskottet att besluta om kursplaner på forskarnivå (dnr 3908-1.1.2-2017).

4. Styrdokument och beaktande av kvalitetsaspekter

Utformning av kursplaner ska ske i överensstämmelse med det nationella regelverk som styr forskarutbildningen samt enligt högskolans lokala styrdokument. Därutöver bör även kvalitetsaspekterna hållbar utveckling, internationalisering, lika villkor och samverkan vägas in och beaktas i de fall detta är möjligt.

5. Kursplanens innehåll och utformning

Kursplaner för kurser på forskarnivå ska innehålla följande uppgifter/rubriker:

- Kursens titel och omfattning
- Kursens grunddata
- Fastställande
- Lärandemål
- Innehåll, delkurser och examinationsmoment
- Undervisningens upplägg
- Examination
- Litteratur
- Begränsningar i rätten att tillgodoräkna kursen i examen
- Övrigt

5.1. Kursens titel och omfattning

Kursens titel ska anges både på svenska och på engelska. Omfattningen anges i antal högskolepoäng (hp), respektive antal credits (som ska vara samma som antal hp).

Titeln:

- bör återspegla det mest centrala innehållet i kursen och vara formulerad så att den kan förstås utan kännedom om vilket ämne eller vilken institution kursen tillhör
- bör vara formulerad så att det är möjligt att göra smärre revideringar utan att en helt ny kursplan behöver skapas.

5.2. Kursens grunddata

Till en kursplan hör ett antal obligatoriska grunddata, såsom forskarutbildningsämne, ansvarig institution, forskarutbildningsområde/-n, betygsalternativ på hel kurs,

⁴ Riktlinjer för programorganisation vid Södertörns högskola (dnr 461/1.1.1/2013)

utbildningsnivå, undervisningsspråk samt termin och år som kursplanen är giltig från och med.

Utbildningsnivån är i normalfallet "forskarnivå" och betygsalternativet på hel kurs "G" (underkänd/godkänd).⁵

Varje kurs ska identifieras med en unik kurskod, uppbyggd enligt en särskild struktur beslutad av Ladokfunktionen vid högskolan.⁶

5.3. Fastställande

Under denna rubrik ska det beslutande organet samt fastställdedatumet för kursen framgå. Även eventuella datum för revidering skrivs in här.

Kursplanen ska vara fastställd i god tid före kursstart.

5.4. Behörighetskrav

"Antagen till forskarutbildning" är det behörighetskrav som i normalfallet gäller, men om andra behörighetskrav ska gälla anges det under denna rubrik. Det kan exempelvis vara om kursen vänder sig till en specifik kategori doktorander, om en viss grupp doktorander har förtur eller kan få tillträde till kursen i mån av plats.

De förkunskapskrav som ställs ska vara helt nödvändiga för att sökande ska kunna tillgodogöra sig kursen.

5.5. Lärandemål

En kursplan ska innehålla lärandemål. De tydliggör vad det är doktoranden ska lära sig och anger kursens nivå.

De övergripande målen för doktorsexamen respektive licentiatexamen är definierade i HF, bilaga 2, och är indelade i kunskapsformerna *Kunskap* och *förståelse, Färdighet* och *förmåga* samt *Värderingsförmåga och förhållningssätt*. En kurs måste inte ha lärandemål inom samtliga kategorier, men ju högre kursnivå, desto mer fokus bör ligga på de senare två kategorierna.

Avsnittet för lärandemålen i kursplanen ska inledas med standardformuleringen

"Efter genomgången kurs kan doktoranden:"

Målen skrivs sedan som en punktlista med liten begynnelsebokstav. Endast det sista målet avslutas med punkt.

⁵ Dessa uppgifter är förfyllda i kursplanemallen i utbildningsdatabasen.

⁶ Koden genereras automatiskt av utbildningsdatabasen i samband med att kursplanen läggs in av handläggare/administratör vid berörd institution.

Lärandemålen ska

- till antalet vara anpassade efter kursens omfattning och innehåll. Som utgångspunkt ca 3-5 lärandemål för en kurs på 7,5 hp
- skrivs med aktiva verb som uttrycker vad doktoranden förväntas prestera i slutet av kursen
- vara tydliga för doktoranden, läraren och andra intressenter
- överensstämma med kursens innehåll
- motsvara nivån på kursen
- identifiera kursens centrala mål, men även omfatta generella och ämnesanknutna mål
- vara realistiska och relevanta samt möjliga att bedöma och uppnå inom ramen för kursen
- uttrycka en aktiv handling från doktoranden som är möjlig att observera och examinera
- vara kopplade till de nationella examensmålen och målen i den allmänna studieplanen för forskarutbildningsämnet.

5.6. Innehåll, delkurser och examinationsmoment

Under denna rubrik ska det huvudsakliga innehållet i kursen beskrivas.

Den målgrupp som kursen vänder sig till ska tydligt kunna förstå innehållet i kursen genom att ta del av beskrivningen. Innehållsbeskrivningen bör dock inte vara allt för detaljerad eftersom kursplanen då riskerar att snabbt bli inaktuell. Texten ska inte heller vara skriven så att den innehåller implicita mål.

Om kursen består av poängsatta delkurser eller har flera examinationsmoment anges detta här.

5.7. Undervisningens upplägg

Här ska framgå hur undervisningen är upplagd, exempelvis om den äger rum i form av föreläsningar, seminarier, muntliga/skriftliga presentationer, deltagande i workshops, i form av självstudier etcetera.

I beskrivningen av upplägget bör hänvisningar till andra kursplaner eller andra dokument undvikas, det ska kunna förstås enbart enligt den information som framgår av den aktuella kursplanen.

5.8. Examination

Under denna rubrik anges vilken/vilka examinationsform/-er som används för att bedöma doktorandens prestationer. Examinationsformerna måste vara formulerade så att de svarar mot examensmålen för utbildningen. Om flera examinationsformer förekommer ska detta anges, liksom om det förekommer obligatoriska moment som grund för examination.

5.9. Litteratur

Litteraturen till kursplaner på forskarnivå beslutas enligt gällande besluts- och delegationsordning för respektive institution på högskolan.

5.10. Begränsningar i rätten att tillgodoräkna kursen i examen

Här används standardformuleringen "Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med inom eller utom landet genomgången kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen".⁷

5.11. Övrigt

Eventuell övrig information för kursen anges under denna rubrik.

⁷ Denna text är förfylld i kursplanemallen i utbildningsdatabasen.